

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Academie Muziek Woord te Tessenderlo

Hoofdstructuur dko

	Instellingsnummer	50302
	Instelling	Academie Muziek Woord
directeur		Pieter LEEMANS
adres		Stationsstraat 40 - 3980 TESSENDERLO
telefoon		013-66.67.59
fax		013-67.46.38
e-mail		academietessenderlo@amwt.be
website/URL		www.tessenderlo.be
	Bestuur van de instelling	55582 - Gemeentebestuur Tessenderlo te TESSENDERLO
adres		Markt - 3980 TESSENDERLO
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	19/03/2012, 21/03/2012, 22/03/2012, 23/03/2012, 24/03/2012
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	24/03/2012
	Datum bespreking verslag met de instelling	11/05/2012
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Rieka Hérie
	Teamleden	Dirk Rombaut
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	6
2.1 Opties/instrumenten in de focus	6
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	7
3. VOLDOET DE ACADEMIE AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	7
3.1 muziek - instrument altsaxofoon (graad: I m h)	7
3.2 muziek - instrument dwarsfluit (graad: I m h)	8
3.3 muziek - instrument gitaar (graad: I m h)	9
3.4 muziek - instrument hobo (graad: I m h)	9
3.5 muziek - instrument klarinet (graad: I m h)	10
3.6 muziek - instrument slagwerk (graad: I m h)	10
3.7 muziek - koor (graad: m h)	11
3.8 muziek - luisterpraktijk (graad: m)	12
3.9 muziek - samenzang (graad: I)	12
3.10 woordkunst - algemene verbale vorming (graad: I)	13
3.11 woordkunst - drama (graad: m)	13
3.12 woordkunst - toneel (graad: m)	14
3.13 woordkunst - verbale vorming (graad: m)	14
3.14 woordkunst - voordracht (graad: m h)	15
4. BEWAAKT DE ACADEMIE DE EIGEN KWALITEIT?	15
4.1 Professionalisering	15
4.2 Materieel beheer	17
4.3 Begeleiding	19
4.4 Evaluatie	21
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE ACADEMIE	22
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE ACADEMIE	23
6.1 Wat doet de academie goed?	23
6.2 Wat kan de academie verbeteren?	24
6.3 Wat moet de academie verbeteren?	24
7. ADVIES	25
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	25

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De academie voor Muziek en Woord van Tessenderlo is gehuisvest in een vleugel van het gebouwencomplex van de Broeders van Liefde op wandelafstand van het hart van de gemeente.

De academie kan voor alle focusvakken van de beide studierichtingen, Muziek en Woord, voldoende tot zeer goede resultaten voorleggen. In vergelijking met het Vlaamse gemiddelde zijn er een aantal opvallende vaststellingen gedaan. Er heerst in Tessenderlo een algemeen gedragen blazerscultuur en dit weerspiegelt zich ook in de meeste blazersklassen van de academie. Waar in Vlaanderen de cursus dwarsfluit, wat de leerlingenaantallen betreft, achteruit gaat, houdt deze cursus in de academie zeer goed stand. Een belangrijk element hierbij is de traditie van een degelijke opleiding voor dit instrument. Identieke vaststellingen gelden voor de cursus hobo. In deze cursus zijn, in vergelijking met de Vlaamse gemiddelden, dubbel zoveel leerlingen ingeschreven. Hierbij aansluitend moet ook de cursus saxofoon vermeld worden. Het leerlingenaantal in de cursus klarinet is nog steeds behoorlijk, maar ontsnapt niet aan de landelijke neerwaartse tendens ondanks de aanwezige blazerstraditie. Het grote aantal leerlingen in deze blazersklassen heeft vanzelfsprekend invloed op andere instrumenten. Dit wordt duidelijk in de gitaarklassen die net iets minder sterk stijgen dan in de andere academies maar dit ten voordele van een grotere instrumentale diversiteit binnen de academie. Ook de slagwerkklassen scoren bijzonder sterk. Naast een goede begeleiding worden het uitgebreide instrumentarium en de vele extra murosactiviteiten bijzonder gewaardeerd. De aanwezige infrastructuur werpt echter een smet op deze bloeiende cursus. Ook de vocale aspecten binnen de academie met koor en samenzang behalen zeer goede resultaten. In beide vakken is er een goede balans gevonden tussen technische elementen en artistiek-expressieve aspecten. Het vak luisterpraktijk voldoet nog steeds aan de erkenningsvoorwaarden maar is, op het vlak van de leerplannen, aan actualisatie toe. Ook in de studierichting Woord is het peil goed tot zeer goed. De cursus algemene verbale vorming stijgt wat de leerlingenaantallen betreft en dat in tegenstelling tot Vlaanderen. Deze cursus slaagt erin om spel- en spreekplezier perfect te combineren met een aantal noodzakelijke spreektechnische aspecten. In de middelbare graad laat de doorstroming vanuit de lagere graad te wensen over. Ondanks de speelse maar gedegen aanpak in de lessen drama slaagt de academie er niet in om deze neerwaartse spiraal een halt toe te roepen. Deels wordt deze tendens opgevangen door instromers in de middelbare graad, die een apart traject afleggen om, naast het artistiek-expressieve luik, de technische aspecten van het vak onder de knie te krijgen in de zogenaamde tienerklassen. Een echte volwassenenklas is niet aanwezig. Het ontbreken van een optie toneel in de hogere graad zou wel eens fnuikend kunnen werken. De diversiteit binnen de studierichting wordt in elk geval ingeperkt. Dit heeft ook invloed op de klassen voordracht in de hogere graad die, ondanks de kwaliteitsvolle aanpak, stilaan terrein verliezen.

Nieuwe leerkrachten, ook interimarissen, worden door de directeur en de coördinator opgevangen, bij gebrek aan mentoruren. De gemoedelijke sfeer en de kleinschaligheid verlagen de drempel voor startende leerkrachten. Er is een visie omtrent aanvangsbegeleiding maar deze dient nog verder uitgewerkt en geconcretiseerd te worden. De academie heeft een nascholingsplan opgesteld, gedragen door de leerkrachten, maar dit diende ten tijde van de doorlichting nog goedgekeurd te worden in het ABOC.

Op het vlak van uitrusting, werd gehoor gegeven aan het vorige doorlichtingsverslag. Het instrumentarium werd aangevuld en er zijn voldoende computers aanwezig. Bijzondere aandacht verdient de aanleg van een partiturenbank waarbij de academie en de plaatselijke muziekverenigingen een samenwerkingsverband hebben i.v.m. de aankoop van partituren. Dit project is uniek in Vlaanderen en versterkt de coöperatie tussen de verschillende instellingen. Ook de infrastructuur van de academie werd in het vorige verslag onder de loep genomen. Met uitzondering van het in dienst nemen van een aantal lokalen van het cvo, is er niets veranderd. De meeste domeinen van het welzijnsbeleid

vertonen (grote) hiaten en gebreken. Samenvattend kan gezegd worden dat het welzijnsbeleid niet voldoet aan de eisen die gesteld worden aan hedendaags kunstonderwijs. Gedetailleerde welzijnsbeleidsverslagen werden opgemaakt.

De academie staat open voor alle vormen van leerbegeleiding. Mede dankzij de financiële inspanningen die de inrichtende macht levert, is het mogelijk om leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften een opleiding te laten volgen. Ook talentrijke leerlingen krijgen voldoende (les-)ruimte om hun gaven te ontplooien. In de academie heerst een familiale sfeer die een aangenaam klimaat schept voor alle betrokken partijen.

In de academie is een visie omtrent evaluatie aanwezig. Deze is nog in volle evolutie en zal binnenkort geëvalueerd worden. Er dient aandacht geschonken te worden aan de reglementaire samenstelling van een aantal jury's, de exameninhouden en de rapportering.

De leiding van de academie ligt in handen van één directeur. Hij wordt ondersteund door een pedagogisch college en een secretariaat, maar blijft de volledige eindverantwoordelijkheid dragen. De oprichting van een directieteam zou deze taak deels kunnen verlichten. De opstart van het pedagogisch college heeft bijgedragen tot een bottum-upwerking die weerspiegeld wordt in een algemeen gedragen artistiek-pedagogische visie. Ook andere, nog te ontwikkelen visies, zouden op deze manier tot stand kunnen komen. De directie, samen met een aantal leerkrachten, maken deel uit van het Hoog Overlegcomité gemeente Tessenderlo – sector Onderwijs waarin vooral personeelsaangelegenheden behandeld worden. Items uit het welzijnsbeleid komen daar niet op de agenda. Met de enquête die werd gehouden in het kader van de interne kwaliteitszorg kwamen een aantal werkpunten naar boven. Dit resulteerde in een focus voor de komende jaren die de academie in een constante beweging en evolutie houdt en die de dynamiek steeds blijft aanzwengelen.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie opties/instrumenten en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

De resultaten van de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag

2.1 Opties/instrumenten in de focus

Vak/Optie per studierichting	
muziek	instrument altsaxofoon (graad: I m h)
muziek	instrument dwarsfluit (graad: I m h)
muziek	instrument gitaar (graad: I m h)
muziek	instrument hobo (graad: I m h)
muziek	instrument klarinet (graad: I m h)
muziek	instrument slagwerk (graad: I m h)
muziek	koor (graad: m h)
muziek	luisterpraktijk (graad: m)
muziek	samenzang (graad: I)
woordkunst	algemene verbale vorming (graad: I)
woordkunst	drama (graad: m)
woordkunst	toneel (graad: m)
woordkunst	verbale vorming (graad: m)
woordkunst	voordracht (graad: m h)

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Personeel

Professionalisering

- Aanvangsbegeleiding
- Deskundigheidsbevordering

Logistiek

Materieel beheer

- Uitrusting
- Infrastructuur

Welzijn

- Veiligheid
- Gezondheid en hygiëne
- Milieu

Onderwijs

Begeleiding

- Leerbegeleiding
- Socio-emotionele begeleiding

Evaluatie

- Evaluatiepraktijk
- Rapporteringspraktijk

3. VOLDOET DE ACADEMIE AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde opties/instrumenten het volgende op:

3.1 muziek - instrument altsaxofoon (graad: I m h)

Voldoet

Motivering

- De **leerlingenevolutie** vertoont een vrij stabiel beeld. De academie heeft een goede relatie met het plaatselijk verenigingsleven. Er zijn verschillende maatschappijen in de gemeente, in de deelgemeenten en het filiaal. Vele leerlingen stromen uit naar deze socio-culturele sector. De academie beschikt over zeer nauwkeurige cijfers van deze output. Een herinstroom in het kader van specialisatie geschiedt naar het verwante instrumentarium zoals sopraansaxofoon en tenorsaxofoon. Het effectief aantal leerlingen is het dubbele van het landelijk gemiddelde. Dit is uiteraard ook eigen aan het specifieke, niet-verstedelijkte karakter van de regio. Toch was de belangstelling ongeveer tien jaar geleden nog veel sterker.
- Uit de **resultaten van de proeven** van de voorbije jaren blijken de leerlingen mooie punten te halen. Alle leerlingen slaagden in de overgangsproeven. In de academie wordt onderscheid gemaakt tussen zgn. technische proeven (TP) en eindexamens (OP of openbare proeven). Deze technische proeven vinden plaats in het voorjaar. Hierop spelen de leerlingen technisch materiaal (toonladders en studies + plichtwerk). In H3 worden toonladders niet meer gevraagd. Op de eindproeven van de hogere graad optie instrument verschijnen de leerlingen op het Concertexamen. De puntenverhouding bedraagt 30 TP, 20 DG (dagelijks werk) en 50 OP. Bij de OP is er geen bijdrage meer van de leerkracht, wel bij de TP. De leerkracht is wel bij de examencommissie maar geeft geen punten meer. Functie is dan: feedback en het geven van randinformatie. De resultaten in de overgangsproeven van de lagere graad zijn in de ene klas eerder aan de matige kant, in een andere klas bevredigend. Er blijkt

een verschil in opvatting over en benadering van de betekenis van leerlingbegeleiding en zorg.

- Alle leerlingen optie instrument zullen vanaf de middelbare graad hun programma ook spelen voor een externe jury.
- De **examenprogramma's** corresponderen met de richtlijnen van het leerplan.
- De **jury** is reglementair samengesteld en staat borg voor de noodzakelijke artistieke deskundigheid.
- Minder sterke leerlingen worden **georiënteerd** naar de optie samenspel. Dit stelt hen in staat de opleiding te vervolgen.
- De **leerplandoelen** die zeer goed blijken gerealiseerd te worden zijn: het groepsgericht-individueel aspect, het geheugenwerk, de instrumentaaltechnische leerdoelen (houding, ademhaling, ademtechniek, mondstand), de muzikale leerdoelen (ritmiek, dynamiek, frasering en articulatie), de ontwikkeling van het leesvermogen en de tekstkennis, de aandacht voor expressie in de afwerking. Aandacht kan nog uitgaan naar: zelfstandigheidsbevordering (autonomie) van de leerling op het niveau van de hogere graden en de aandacht voor nieuwe composities van eigen bodem. De klasadministraties zijn niet gelijkgericht. Er is nog geen (digitaal) leerlingvolgsysteem binnen de academie ontwikkeld.

3.2 muziek - instrument dwarsfluit (graad: I m h)

Voldoet

Motivering

- In tegenstelling tot elders in Vlaanderen houdt de dwarsfluitcursus zeer goed stand. Wellicht vindt dit een verklaring in de sterke blazerscultuur die hier aanwezig is, maar ook in de aanwezige traditie van een degelijke opleiding. De **leerlingenevolutie** vertoont een vrij stabiele conjunctuur en in verhouding tot elders in het land bevindt het aantal leerlingen zich duidelijk boven het gemiddelde.
- De **resultaten van de proeven** van de voorbije jaren vertonen een zeer mooi beeld op zowel de technische als de openbare proeven. Deze opsplitsing in twee proeven is niet conform het leerplan. Hoewel hiervoor belangrijke argumenten kunnen aangehaald worden, is deze organisatorisch-inhoudelijke afwijking niet officieel aangevraagd/goedgekeurd geworden. Dit onderstelt onder meer een wijziging aan het bestaande leerplan en de wetgeving op de organisatie van de proeven.
- Uit nazicht van de **examenprogramma's** blijken de plichtwerken overeenkomstig de voorkeur van het leerplan van een Vlaams componist. Uit de programma's kan niet afgeleid worden welke het geheugenwerk is. (Dit zou kunnen aangeduid worden met een asterisk.) Door het feit dat een gedeelte van het examen al vroeger werd afgelegd wordt de duur van de podiumprestatie bij de tweede proef ingekort.
- De samenstelling van de **jury** is representatief voor het vakgebied.
- Vanaf de middelbare graad bestaat de **leerlingendifferentiatie** uit de opsplitsing in optie samenspel en optie instrument. De leerlingen van de overgangsjaren presenteren zich vanaf de middelbare graad mee voor de jury.
- De **leerplandoelen** die in de verschillende graden op een voldoende niveau gerealiseerd worden zijn o.a. aandacht voor techniciteit zoals lichaamshouding, mondstand en tongaanzet, ademsteun en dosering, metrische en ritmische stabiliteit. Er is voldoende aandacht voor didactische ondersteuning bij de leerprocessen. Verder valt de zin op voor een nauwkeurige tekstkennis. Leerplandoelen die naar aanleiding van de observatie niet/weinig aan bod kwamen: art VII van het leerplan (groepsgericht-individuele werkwijze) en dit in het kader van de groepsdynamiek. De lesstijl is instructief.

3.3 muziek - instrument gitaar (graad: I m h)

Voldoet

Motivering

- Ook in deze academie kan de cursus gitaar genieten van een toenemend succes. In vergelijking met ongeveer 10 jaar geleden is het aantal leerlingen verdubbeld. Deze **leerlingenevolutie** is te wijten aan een toenemende belangstelling. Landelijk bekeken is de representatie in verhouding tot het volledige aanbod nog 3% onder het gemiddelde maar dit kan evenzeer als een positieve vaststelling beschouwd worden gezien dit ruimte geeft voor meer diversiteit naar andere instrumenten toe, bvb. de blazers.
- **De resultaten van de proeven** van de voorbije jaren geven een wisselvallig maar realistisch beeld.
- Wat betreft de opsplitsing van de **examenprogramma's** in een technische proef en een tweede proef, verwijst de inspectie naar de opmerkingen hierover bij het vakgebied dwarsfluit, punt 2. De examenprogramma's duiden het (verplichte) geheugenwerk niet aan. Inhoudelijk gaat er weinig aandacht uit naar hedendaagse gitaarmuziek van componisten van eigen bodem (voorkeur wat betreft het plichtwerk, cfr. leerplan). Het klassieke gitaarrepertoire komt voldoende aan bod en dit overeenkomstig de graad.
- De samenstelling van de **jury** is niet conform de regelgeving. Voor het niveau van H3 dienen er twee externe deskundigen aanwezig te zijn. Volgens de processen-verbaal van de proeven blijkt dit maar één jurylid van buitenaf. (art. 33 §1 4° van het BVR van 31/07/1990).
- Bij nazicht van de **leerlingendifferentiatie** blijken er verhoudingsgewijs veel leerlingen in de optie samenspel terecht te komen vanaf het niveau van de hogere graad. De output lijkt op dit hoogste niveau niet zo rendementsvol (gegevens laatste twee schooljaren).
- De **leerplandoelen** worden bij de leerlingen op een voldoende wijze nagestreefd. Dit betreft in de lagere graden vooral technische aspecten rond leesvermogen, steuntechniek, elementaire coördinatie. Het groepsgericht-individueel aspect komt op een vanzelfsprekende wijze aan bod.
- Er is een jaarplan gitaar. In een bepaalde klas ontwikkelde de leerkracht een eigen methodiek. De leerlingentevredenheid scoort algemeen positief als gevolg van een goede communicatie.

3.4 muziek - instrument hobo (graad: I m h)

Voldoet

Motivering

- Met liefst 10 hoboïsten scoort de cursus dubbel zo sterk als gemiddeld in Vlaanderen. Ook hier is de band met het verenigingsleven niet ver weg. De **leerlingenevolutie** toont een min of meer stabiele curve, met soms uitschieters tot 14 leerlingen.
- **De resultaten van de overgangsproeven** van het voorbije jaar tonen hoge puntenscores: vele leerlingen behalen een grote onderscheiding. Vorig schooljaar presenteerden er zich geen leerlingen voor een eindjaar wel het jaar ervoor. Deze behaalden schitterende punten.
- De **examenprogramma's** omvatten repertoirestukken die op niveau staan, dat zowel gekozen wordt uit eigentijds materiaal van Vlaamse componisten als uit historische concerten.
- De **jury** is samengesteld uit de directeur en een hobospecialist. Voor de H3 blijkt dit maar één externe deskundige (cfr. supra).

- Leerlingen worden systematisch in de optie samenspel geplaatst vanaf het hogere niveau. Dit is geen overweging vanuit een pedagogische differentiatie maar heeft een curriculumverlenging tot doel.
- Uit de goede **examenresultaten**, de mooie leerlingenevolutie en de gestage doorstroming, kan afgeleid worden dat de leerplandoelen minstens op een voldoende wijze behaald worden.
- De klas manifesteert zich ook buiten de instelling door organisatie en deelname aan bvb. een algemene studiedag rond de hobo.
- **Lesobservaties** bevestigen deze vaststelling. Zo worden volgende leerplandoelen gerealiseerd: technische aspecten rond articulatie, lichaamshouding, soepele tongslag, geheugen via toonladderspel. Artistieke afwerking en einddoelstellingen worden duidelijk naar voor geschoven. De groepsgericht-individuele werkwijze is vanzelfsprekend aanwezig. De klas beschikt over een jaarplan, een uitgebreide repertoirelijst met originele hobocomposities en werkt binnen een leerlingvolgsysteem. De doelstellingen worden zowel in lagere als hogere graden kwaliteitsvol bewaakt.

3.5 muziek - instrument klarinet (graad: I m h)

Voldoet

Motivering

- De **leerlingenevolutie** volgt de landelijke tendens. In tegenstelling tot andere blaasinstrumenten slaagt dit instrument er niet in de grote terugval te pareren. Toch blijft het leerlingenaantal nog steeds redelijk en is de score dubbel zo hoog vergeleken met het landelijk gemiddelde. De situatie is kwantitatief vergelijkbaar met saxofoon.
- Uit de **resultaten van de proeven** van de voorbije jaren blijkt er in een bepaalde klas een duidelijk doorstromingsprobleem vanuit de lagere naar de middelbare en hogere graden. Nogal wat leerlingen slagen er moeilijk in een bepaalde finaliteit te bereiken en haken voortijdig af. Dit doet vragen oproepen over de kwaliteit van de leerlingbegeleiding en de leerlinggedifferentieerde aanpak.
- De **examenprogramma's** zijn conform de leerplannen samengesteld met dit verschil dat er geen plichtwerk van een componist van eigen bodem is opgegeven en het geheugenwerk evenmin aangeduid staat.
- De **jury** bestaat uit de directie, de leerkracht(en) en een extern jurylid met een specialisatie voor het instrument klarinet.
- De behaalde punten variëren van matig tot vrij behoorlijk. Hieruit kan afgeleid worden dat de algemene **basisdoelstellingen** van het leerplan door een bepaald aantal leerlingen wel bereikt worden.
- De vastgestelde kwaliteit bij **observaties** bleek erg laag. Er stelden zich heel wat problemen met elementaire verwachtingen zoals het leerplan die aangeeft. Dit slaat onder andere op: toonstabiliteit, sonoriteit, lees- en speelvaardigheid, muzikale voorstelling, ritmiek en algemeen, artistiek enthousiasme. Een sterk punt is de wisselwerking en doorstroming naar het plaatselijk verenigingsleven.

3.6 muziek - instrument slagwerk (graad: I m h)

Voldoet

Motivering

- Een vijftal jaar geleden kende dit instrument een hoogtepunt qua **leerlingenevolutie** met meer dan 50 leerlingen. Dit is ondertussen wat teruggelopen tot op een normale rekruteringsgraad die landelijk nog steeds hoog uitsteekt boven het gemiddelde.
- De **resultaten van de proeven** van de voorbije jaren wijzen op goede prestaties.

- De **examenprogramma's** stromen gelijk met het gangbare repertoire voor de verschillende instrumenten. De cursus kan terugvallen op heel wat eigentijdse muziek en actualiseert zich voortdurend. Nogal wat leerkrachten schrijven ook zelf oefeningen en repertoirewerken zodat er regelmatig muziek van eigen bodem aan bod komt (cfr. vraag in het leerplan).
- Zeer goede leerlingen worden ook aangemoedigd om deel te nemen aan wedstrijden, enkelen stromen ook door naar het hoger kunstonderwijs. Deelname aan Vlamo is de laatste tijd wat geminderd, ook naar KSO worden minder leerlingen georiënteerd.
- De samenstelling van de **jury** geschiedt afwisselend. Verschillende externe deskundigen worden uitgenodigd, vaak ook op voorstel van het team.
- Er is een constant streven om leerlingen zo ver mogelijk te krijgen binnen ieders mogelijkheden en talenten.
- De **leerplandoelen** worden voor het specifieke instrumentarium voldoende nagestreefd en bereikt: drums, marimba, pauken, vibrafoon, xylofoon,... .
- Er worden door de leerlingen ook workshops gevolgd zo o.a. in Ittervoort, Nederland, open clinics rond verschillende facetten van het instrumentarium.
- Vaststellingen i.v.m. leerplandoelen naar aanleiding van **klasbezoeken**: de realisatie van de leerplandoelen worden gehinderd door de te kleine ruimte. Op het ogenblik dat men met groepen wil werken blijkt het lokaal te klein om een elementair comfort te verzekeren.

3.7 muziek - koor (graad: m h)

Voldoet

Motivering

- De **leerlingenevolutie** is voor dit vak vrij stabiel. In de bijgewoonde cursus zaten dit schooljaar een elftal leerlingen. Er zitten leerlingen in uit de opties zang, stemvorming en instrument. Sommigen volgen naast zang ook een instrument (piano, dwarsfluit).
- Uit nazicht van de **proeven** blijkt dat het koor vorig jaar een groepsquotering kreeg van 80%.
- De **examenprogramma's** worden gekozen uit een breed samengesteld repertoire: naast klassieke meerstemmige werken krijgen ook meer modernere samenzangliederen een plaats (close harmony).
- Het leerplan schrijft minstens twee werken voor van Vlaamse componisten, waarvan minstens één na 1940. Hier zou meer rekening moeten mee gehouden worden. Overeenkomstig het leerplan is er een concerterend optreden waar een zestal liederen op gezongen worden.
- De samenstelling van de **jury** is dezelfde als voor het vak zang.
- Gezien de brede samenstelling dringt een voldoende **leerlingendifferentiatie** zich op. Er wordt rekening gehouden met de belangstellingssfeer van de leerlingen (cfr. leerplan). Hierdoor blijken de leerlingen ook voldoende geëngageerd en betrokken.
- Verschillende **leerplandoelen** worden gerealiseerd: meerstemmigheid en a capella zang vormen de uitgangspunten. Verder wordt voldoende belang gehecht aan ademhaling, stemgebruik, articulatie, homogeniteit en schakeringen. Aandacht gaat ook uit naar expressieve aspecten van het repertoire die voortvloeien uit de betekenis van de tekst.

3.8 muziek - luisterpraktijk (graad: m)

Voldoet

Motivering

- Het vak luisterpraktijk is gekoppeld aan het vak amc binnen de optie amc. Er kan moeilijk sprake zijn van **leerlingenevolutie** gezien er slechts één leerling in het vakgebied. Het is zeer de vraag welke de betekenis is van het inrichten van een collectief vak tenzij dit te maken heeft met financierbaarheid van leerlingen.
- Er is geen koppeling van de inhoud van het gegeven vak met leerstof van het vak amc. De optie amc waaraan het vak inherent verbonden is, wordt immers wel aangeboden maar er zijn geen leerlingen. De leerling die momenteel luisterpraktijk volgt, staat voor de collectieve cursus ingeschreven in het vak amv volwassenen.
- De leerling kan dus momenteel niet de optie amc volgen, want hij volgt het vak algemene muziekcultuur niet.
- Voor de overgangsjaren van het vak luisterpraktijk zijn geen **examens** verplicht. Leerlingen optie amc dienen voor dit vak geëvalueerd te worden op het einde van de graad en dit parallel met de leerplandoelstellingen.
- De **examenprogramma's** blijken niet meteen aanwezig. De vorige leerjaren werd de optie amc en dus het vak luisterpraktijk slechts door een tweetal leerlingen gevolgd. Het is tijdens het onderzoek van de doorlichting niet duidelijk geworden of deze leerlingen de optie hebben gevolgd tot het niveau van M3 en of zij dan voor het vak luisterpraktijk apart zijn geëvalueerd geworden.
- Uit een gesprek met de leerkracht(en) blijkt dat men in de academie het oude **leerplan** amc nog gebruikt en niet het meer geactualiseerde dat door de koepel is ingediend en door de minister goedgekeurd. Het verdient aanbeveling dit vernieuwde leerplan te gebruiken gezien de eenzijdig cognitieve inslag van het oude leerplan. Dit zal ook de realisatie van het vak luisterpraktijk ten goede komen.

3.9 muziek - samenzang (graad: l)

Voldoet

Motivering

- De **leerlingenevolutie** loopt gelijk met die van de amv cursussen. De conjunctuur in de optie algemene muziekleer maakt een onderscheid tussen de sectie jongeren en de sectie volwassenen.
- De **resultaten** van de voorbije jaren zijn niet afzonderlijk bijgehouden. Hiervoor dient te worden teruggevallen op de punten die gegeven werden binnen de algemene muzikale vorming. De quoteringen komen wel op het rapport amv.
- De **examenprogramma's** bevatten de verschillende genres die het leerplan aangeeft: canonzang, elementaire meerstemmigheid, Nederlandstalige liedjes, imitatief principe, e.d.m.
- Voor het vak samenzang dienen **geen proeven** georganiseerd te worden. De evaluatie geschiedt door de leerkrachten. Het vak is gekoppeld aan de cursus amv en wordt dus ook door een team van leerkrachten gegeven.
- Bij **observaties** in de verschillende klassen kon vastgesteld worden dat de verschillende leerplandoelen ruimschoots aan bod komen. Zo vermelden we: het verband tussen tekst en muziek, de beleving, de inleving en het 'zang'plezier, het geheugenwerk, de articulatie, de houding (rechtstaan), de ademhaling en het muzikaal stemgebruik. Verschillende leervormen komen aan bod en er wordt ook voldoende gewerkt aan een algemene groepsattitude (cfr. leerplan). Leerlingen treden op tijdens leerlingenconcerten, ook samen met instrumentale optredens.

3.10 woordkunst - algemene verbale vorming (graad: I)

Voldoet

Motivering

- Na het dieptepunt van 2006-2007 is het **leerlingenaantal** verdubbeld. Dit is een zeer gunstige evolutie in vergelijking met het Vlaamse gemiddelde.
- **De resultaten van de proeven** van de voorbije jaren tonen een genuanceerd beeld.
- De **examenprogramma's** beantwoorden aan de examenvereisten van het leerplan. Er wordt een zichtlezing, een improvisatieoefening, een spreekoefening en een groepsoefening gebracht. Voor de lagere graad 4 is er tevens een theoretische proef waarbij naar de kennis van het fonetisch schrift gepeild wordt. Deze laatste proef wordt nog zelden afgenomen, maar heeft zeker een inhoudelijke meerwaarde voor de cursus.
- De samenstelling van de **jury** is conform de vereisten in de regelgeving.
- Binnen de klaspraktijk is er oog voor **leerlingendifferentie**. Via permanente evaluatie, zowel door de leerlingen als door de leerkracht, wordt er constant aan verbetering gewerkt, ieder op zijn tempo.
- De **klasbezoeken** bevestigen de realisatie van de leerplandoelen. In de klassen is spel- en spreekplezier in ruime mate aanwezig. De klassfeer is open en ontspannen maar met de nodige discipline en concentratie. Er is een duidelijke en gestructureerde lesopbouw met voldoende variatie tussen spreektechnische en creatieve aspecten. Er is aandacht voor uitspraak, articulatie, ademhaling en stemhygiëne. De parameters van de stem komen op een speelse en creatieve wijze aan bod. Lichaamshouding krijgt in elke les de nodige aandacht. Er wordt op een participatieve en interactieve wijze geëvalueerd. Leerlingen worden aangespoord om te observeren. Dit komt hun (zelf-)evaluatie ten goede. Er wordt gewerkt met degelijk, literair materiaal.

3.11 woordkunst - drama (graad: m)

Voldoet

Motivering

- De povere **doorstroom** van de lagere graad Woord naar de middelbare graad Woord komt o.a. tot uiting in de cursus drama. De verhouding tussen het aantal leerlingen van de lagere en de middelbare graad ligt ver beneden het Vlaams gemiddelde. De leerlingenevolutie in de cursus drama vertoont een grillig patroon waarbij het aantal leerlingen steeds aan de lage kant blijft.
- **De resultaten van de proeven** van de voorbije jaren laten vermoeden dat de leerlingen de leerplandoelen realiseren.
- Er werden geen **examenprogramma's** opgemaakt zoals in de jaren waarin eindexamens worden afgelegd. In de leerplannen wordt ook duidelijk vermeld dat in deze cursus vooral het proces belangrijk is en dat de evaluatie bestaat uit improvisatie- en spel oefeningen die in de loop van het jaar aan bod kwamen. Het gaat dus niet over een afgewerkt product.
- De samenstelling van de **jury** is conform de regelgeving.
- Binnen de klaspraktijk is er aandacht voor **leerlingendifferentie**. Dit is zeker mogelijk omwille van het beperkte aantal leerlingen.
- De leerplandoelen worden gerealiseerd. Dit wordt duidelijk tijdens de **klasbezoeken**. Spelplezier is in zeer ruime mate aanwezig. Dit uit zich onder andere in het aanwezige enthousiasme bij de leerlingen en de leerkracht (interimaris). Verschillende speldomeinen worden aangeboord waaronder de spelbron en het samenspel. Er is een duidelijke les- en leerlijn, waarbij de gestage opbouw een belangrijke plaats inneemt. Aan de hand van een permanente, interactieve evaluatie, zowel door de leerkracht als door de leerlingen, worden zaken verbeterd en geremedieerd. De fantasie van de

leerlingen wordt aangewakkerd. Communicatie, analyse en inzicht werken hierbij bevorderd. Er ligt een sterke nadruk op het lichamelijke. Verder wordt er ingespeeld op de noden van de leerlingen. De aandacht voor taal en uitspraak krijgen minder aandacht.

3.12 woordkunst - toneel (graad: m)

Voldoet

Motivering

- Het **leerlingenaantal** in de cursus toneel is zeer mager. Leerlingen die voor een opleiding toneel komen, kunnen hun opleiding in de academie van Tessenderlo niet volledig afmaken, d.w.z. tot in de hogere graad 3, omdat er in de hogere graad geen toneel meer wordt aangeboden waardoor de cursus abrupt stopt na de middelbare graad. (Toneel is een verplicht vak in de middelbare graad, een optie in de hogere graad.) Deze lacune zou wel eens één van de oorzaken van de beperkte doorstroom tussen de graden kunnen zijn. Een kleine navraag bij een aantal leerlingen bevestigt dit vermoeden. Een aantal onder hen zoekt een oplossing voor dit probleem in een ander circuit. Dit is een gemiste kans voor de academie.
- De **resultaten van de proeven** van de voorbije jaren liggen eerder aan de lage kant.
- De **examenprogramma's** zijn conform de evaluatie-eisen in het leerplan.
- De samenstelling van de **jury** voldoet aan de reglementaire voorschriften.
- De individueel-groepsgerichte wijze van lesgeven, maakt **leerlingendifferentiatie** mogelijk.
- Naar aanleiding van de **klasbezoeken** kon vastgesteld worden dat de leerplandoelen gerealiseerd worden. Er is een duidelijke lesopbouw die begint met een herhaling van de werkpunten van de vorige les. Via gesprek en analyse wordt er gewerkt aan de creatie van de rol. Hierbij wordt aandacht besteed aan lichaamshouding en inleving. De aandacht voor uitspraak en articulatie verdwijnt op de achtergrond terwijl er toch nood aan is. Enscenering maakt deel uit van het leerproces. Het werken met attributen, de ruimtelijke plaatsing van de personages op de scene en de lichaamshouding/mimiek worden geïntegreerd aangebracht. Dit alles wordt aangereikt met als doel een geloofwaardig personage neer te zetten. Hierbij is een natuurlijke zeggingskracht een belangrijke pijler. De leerlingen, noch de leerkracht (interimaris), weten wie de auteur is van de scene die ze spelen. Op inhoudelijk vlak kan bovendien de vraag gesteld worden of het materiaal aangepast is voor leerlingen van 15 jaar. Er is voldoende degelijk tekstmateriaal voor jongvolwassenen op de markt dat inhoudelijk beter aansluit bij de leeftijd van de leerlingen.

3.13 woordkunst - verbale vorming (graad: m)

Voldoet

Motivering

- De **leerlingenevolutie** in de cursus verbale vorming vertoont een stabiel beeld.
- De **resultaten van de proeven** van de voorbije jaren geven een genuanceerd beeld betreffende de examens. De quoteringen liggen verspreid over verschillende graden.
- Er zijn geen **examenprogramma's** voor het vak verbale vorming.
- De samenstelling van de **jury** is niet conform de regelgeving. In de middelbare graad 3 moet er minstens één extern jurylid op het examen aanwezig zijn. Dit gebeurt momenteel niet en is bijgevolg een inbreuk op de regelgeving.
- De meeste leerlingen die de cursus verbale vorming volgen zijn tieners, jongvolwassenen. Zij beginnen de lessen Woord in de middelbare graad. "Echte" volwassenen tref je niet aan in deze cursus. Een onontgonnen terrein dat aandacht verdient. De cursisten komen met een specifiek doel voor ogen en daar wordt de

nodige aandacht aan besteed, binnen de leerplandoelen. Er wordt bewust leerlinggedifferentieerd gewerkt. Er wordt vertrokken vanuit aanwezige competenties bij de leerlingen. Van daaruit wordt er verder opgebouwd.

- De **klasbezoeken** bevestigen het vermoeden dat de leerplandoelen gerealiseerd worden. In de klas is voldoende spreek- en spelplezier aanwezig. Er wordt gewerkt op verschillende technische aspecten van het spreken zoals ademhaling en articulatie. Lichaamshouding en lichaamstaal zijn een vast gegeven waar veel aandacht aan besteed wordt. Het spreken wordt niet herleid tot het ontwikkelen van het stemorgaan maar plaatst alles in een ruimere, ook lichamelijke, context. De evaluatie gebeurt onder verschillende vormen. Leerlingen doen op een spontane wijze aan zelfevaluatie. Observatie is een item dat gestimuleerd wordt. Verder remedieert de leerkracht op een natuurlijke wijze en steeds in dialoog met de leerlingen.

3.14 woordkunst - voordracht (graad: m h)

Voldoet

Motivering

- De **leerlingenevolutie** voor het vak voordracht wordt deels vervormd omwille van het ontbreken van een cursus toneel in de hogere graad waardoor leerlingen in de hogere graad op dit ogenblik enkel de optie voordracht kunnen kiezen. (Literaire creatie is niet voor iedereen weggelegd en ook welsprekendheid is over het algemeen een minder gekozen optie bij jongeren.)
- De **resultaten van de proeven** van de voorbije jaren vertonen een genuanceerd beeld. Hierop afgaand kan vermoed worden dat de meeste leerlingen de leerplandoelen realiseren.
- De **examenprogramma's** beantwoorden aan de leerplanvereisten.
- De samenstelling van de **jury** is conform de regelgeving.
- Binnen de klaspraktijk is er ruimte voor **leerlingendifferentieatie**. Binnen de afdeling Woord is er echter geen mogelijkheid om leerlingen naar de optie toneel te richten. Dit zorgt voor een verarming van het aanbod (cfr. toneel) en belemmert de diversiteit en de complementariteit.
- De **klasbezoeken** bevestigen het vermoeden dat de leerplandoelen gerealiseerd worden. Er is duidelijk spel- en vertelplezier aanwezig. Er wordt gewerkt met degelijk literair materiaal. Lichaamshouding en lichaamstaal zijn vaste pijlers in het ontwikkelingsproces. Er is aandacht voor tekstanalyse met daaraan gekoppeld de natuurlijke zeggingskracht. Scenische vormgeving vormt in deze fase van het proces een belangrijk onderdeel. In het vooruitzicht van de examens wordt gewerkt aan setting en plaatsing in de ruimte. De parameters van de stem worden in praktijk gebracht. Er zou meer aandacht kunnen besteed worden aan bepaalde aspecten van de spraaktechniek. Uitspraak verschuift op de achtergrond ten voordele van de expressie. Inleving, beleving en authenticiteit zijn items die steeds onder de aandacht worden gebracht. De evaluatie verloopt zeer participatief. Voortdurende terugkoppeling en (zelf-)reflectie door de leerkracht en de leerlingen vormen de basis voor de remediëring en geven dynamiek aan het proces.

4. BEWAAKT DE ACADEMIE DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Professionalisering

4.1.1 Aanvangsbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid.

Motivering

Volgende vaststellingen geven een beeld van de mate waarin de academie haar werking op een **doelgerichte** wijze aanpakt.

- De directie rekruteert op basis van sollicitaties en vraagt referenties op bij collega-directeurs.
- Beginnende leerkrachten, zowel interimarissen als nieuwe aanstellingen, worden door de directie en de coördinator (sinds dit jaar) opgevangen, bij gebrek aan gesubsidieerde mentoruren.
- De directie hecht veel belang aan de integratie van nieuwkomers. Criteria als gedrevenheid, gezonde assertiviteit en zin voor initiatief zijn hierbij cruciaal.

Het bereiken van de vooropgestelde doelen **ondersteunt** de academie met onder andere volgende initiatieven.

- Aan de hand van een checklist worden tijdens een eerste gesprek praktische (evaluatiwijze, examenprogramma's, telefoonnummers, EHBO, ...) en administratieve (documenten, artistiek-pedagogisch project, arbeidsreglement, aanwezigheidslijsten, ...) zaken doorgenomen en uitgelegd. Verder krijgen zij nuttige randinformatie over de academie.
- Er is geen informatiedossier voor beginnende leerkrachten.
- Elke nieuwe leerkracht krijgt een peter/meter toegewezen waar ze bij terecht kunnen op vaktechnisch vlak, wanneer die voor handen is.
- Indien de situatie het toelaat worden interimarissen ook gevraagd om contact op te nemen met de leraar die ze vervangen om de continuïteit zoveel mogelijk te garanderen.

Volgende vaststellingen schetsen de **doeltreffendheid** waarmee dit proces verloopt.

- De beginnende leerkrachten worden door de directie opgevolgd. Dit gebeurt op een informele wijze, zodat ze zich niet geïsoleerd voelen. Gesprekken met leerlingen en ouders zijn hierbij een belangrijke toetssteen.
- De directie legt een aantal klasbezoeken af. Die geven een indruk van de leskwaliteit. Hiervan wordt geen verslag gemaakt, maar er volgt een mondelinge terugkoppeling met de leerkracht. Tijdens dit gesprek komen items als artistiek niveau, klasadministratie, methodieken, werkvormen, lichaamstaal, enz... aan bod. De leerplannen zijn de basis waarop gesteund wordt.
- Een andere toetsing gebeurt op de examens. De directeur is op alle examens (technische proeven, openbare proeven en klasexamens) aanwezig. Dit geeft hem een duidelijk beeld over de behaalde resultaten.
- Er is overleg en terugkoppeling tussen de directie en de coördinator omtrent interimarissen en beginnende leerkrachten.

4.1.2 Deskundigheidsbevordering

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning.

Motivering

Volgende vaststellingen geven een beeld van de mate waarin de academie haar werking op een **doelgerichte** wijze aanpakt.

- De school beschikt over een nascholingsplan, maar dit werd nog niet goedgekeurd in het ABOC.
- Het nascholingsplan bevat een door de leerkrachten gedragen visie en is tot stand gekomen via een enquête bij het personeel en na advies van het pedagogisch college.
- Het plan omvat en bespreekt drie pijlers:
 - acties om de ontwikkeling als pedagoog, didacticus en kunstenaar te stimuleren
 - nascholing in groep of individueel (binnen of buiten de school)
 - nascholing in het kader van een evaluatie (na functioneringsgesprekken)
- De inrichtende macht is steeds bereid om financieel bij te springen, zolang de nascholing kadert in de opdracht. Louter persoonlijke nascholing, zoals het volgen van een cursus ter voorbereiding van een directieambt, wordt niet ondersteund.

Het bereiken van de vooropgestelde doelen **ondersteunt** de academie met onder andere volgende initiatieven.

- Leerkrachten worden via verschillende kanalen op de hoogte gebracht van nascholingen. Mails worden naar hen doorgestuurd. Folders liggen ter beschikking in de leraarskamer en coördinatoren geven suggesties in de vakgroepen.
- De nascholing wordt betaald vanuit het budget dat hiervoor is voorzien. Ook de reiskosten kunnen, wanneer leerkrachten ze indienen, vergoed worden.
- De inrichtende macht voorziet een extra budget voor workshops.

Volgende vaststellingen schetsen de **doeltreffendheid** waarmee dit proces verloopt.

- De nascholingen die door de personeelsleden van het secretariaat worden gevolgd, zijn nuttig en praktijkgericht. (pensioenregeling, het leren maken van verslagen, ...) Van deze expertise wordt gretig gebruik gemaakt.
- Nascholing zet leerkrachten aan tot reflectie en geeft zuurstof bij het les geven.
- Syllabussen worden in het leraarslokaal ter beschikking gelegd voor de geïnteresseerden.
- Voor de pedagogische studiedagen wordt gezocht naar een onderwerp dat voor alle studierichtingen, opties en disciplines waardevol is. Het betreft dan lezingen/workshops over leerstoornissen, motivatie, enz...

Volgende vaststellingen, onder andere vanuit de bereikte resultaten, geven een beeld van de mate waarin de academie **ontwikkelingsgericht** werkt.

- Binnen de provincie Limburg werd ooit de idee geopperd om leerkrachten, in het kader van nascholing, te stimuleren om minstens één keer per jaar als extern jurylid examens bij te wonen. Er werd echter geen consensus bereikt. De opvang van de leerlingen moet hierbij gegarandeerd worden.
- Intervisie en multiplicatie, als nascholingsvormen, zijn nog niet ingeburgerd en structureel verankerd.

4.2 Materieel beheer

4.2.1 Uitrusting

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Motivering

Volgende vaststellingen geven een beeld van de mate waarin de academie haar werking op een **doelgerichte** wijze aanpakt.

- Uit het vorige doorlichtingsverslag: *“De academie beschikt over te weinig echt goede piano's. Indien de auditieruimte niet beschikbaar is, is het gebruik van de (enige) vleugelpiano in de school uitgesloten. Minstens één goede extra vleugelpiano zou de investering meer dan waard zijn.”* Aan deze verzuchtingen werd intussen voldaan door de aankoop van twee vleugels.
- De academie heeft een uitgebreid instrumentarium dat door leerlingen kan gehuurd worden. Deze lijst wordt jaarlijks herbekeken en er kan aangekocht worden indien nodig en binnen de grenzen van het budget. De herstellingen worden door de school betaald.
- Op vlak van ICT zijn er voldoende PC's. De academie heeft een eigen server. De leerkrachten hebben toegang tot draadloos internet. Volgend jaar zal dit ook door de leerlingen kunnen gebruikt worden.
- Een aantal jaren geleden werd begonnen met het aanleggen van een partiturenbank. Het doel was de middelen te bundelen voor alle muziekverenigingen binnen Tessenderlo en op die manier een ware partiturenbibliotheek op te bouwen. Over de werking ervan werden met alle verenigingen duidelijke afspraken gemaakt en overeenkomsten afgesloten. De academie beheert de partiturenbank. (De opslag van deze waardevolle bibliotheek gebeurt in de gang en in de klassen!)

Het bereiken van de vooropgestelde doelen **ondersteunt** de academie met onder andere, volgende initiatieven.

- In elke begroting worden door de inrichtende macht voldoende middelen voorzien om de uitrusting te optimaliseren.
- De inrichtende macht doet financiële inspanningen om het aankopen van partituren te ondersteunen.

Volgende vaststellingen schetsen de **doeltreffendheid** waarmee dit proces verloopt.

- Overdag gebruikt de basisschool twee lokalen waar ook de academie les in geeft. Er hangen smartborden maar die zijn geen eigendom van de academie en kunnen dus ook niet door de academie gebruikt worden.

Volgende vaststellingen, onder andere vanuit de bereikte resultaten, geven een beeld van de mate waarin de academie **ontwikkelingsgericht** werkt.

- De samenwerking tussen de academie en de muziekverenigingen voor de aankoop van partituren is een voorbeeld van goede praktijk en een efficiënte aanwending van financiële middelen. De relatie tussen de academie en de verenigingen optimaliseert de onderlinge verstandhouding.

4.2.2 Infrastructuur

De school staat voor wat betreft de kwaliteitsbewaking van deze indicator/variabele aan het begin van een ontwikkelingsproces.

Motivering

Volgende vaststellingen geven een beeld van de mate waarin de academie haar werking op een **doelgerichte** wijze aanpakt.

- Een citaat uit het doorlichtingsverslag van december 2002: *“Zeer centraal gelegen bij het centrum, met een behoorlijke parking achteraan, biedt dit gebouw een*

directiebureau met beperkte vergaderfaciliteiten, een secretariaat, een leraarskamer (met keukentje), een berging, 7 klassen, een slagwerkklas een concertzaaltje (met een klein, laag podium), en (voor orgel en koor) een kapel aan de andere kant van het speelplein. Op de overloop zijn slechts 2 toiletten! Het geheel is degelijk onderhouden. Er is geen wachtlokaal. De automaten en ander materiaal nemen nogal wat ruimte in en hinderen de vrije doorgang. (...) Er is een dringende nood aan, bijkomend, minstens 2 ruime klassen (zeker voor Woord, maar dus ook interdisciplinair te gebruiken), een wachtlokaal-ontmoetingsruimte voor leerlingen, een grotere ruimte voor het secretariaat, een bibliotheek annex archief en bijkomend sanitair.”

- Met uitzondering van het in gebruik nemen van een aantal klassen van het cvo (centrum voor volwassenenonderwijs) is de infrastructurele toestand nog steeds identiek.
- De academie beschikt over twee toiletten.
- Er is geen wachtlokaal voor de leerlingen.
- Voor de leraars staat een ruimte met keuken ter beschikking. Dit is tevens ook de plaats waar in- en uitgetekend moet worden, pauzes genomen worden, zaken worden opgeslagen en bewaard, dienst doet als EHBO-lokaal, enz....
- De partiturenbank is opgeslagen in kasten die in de gang staan en die een vlotte doorgang beletten.
- Er zijn twee klassen in dubbel gebruik met de basisschool. Door het intensieve gebruik overdag én 's avonds is de zuurstof in deze lokalen opgebruikt en hangt er een onfris geur. Ook de aankleding van de klas is gericht op basisonderwijs en is niet inspirerend voor hedendaags kunstonderwijs (piano in een hoek, pupiters op de grond in een hoek, geen verwijzingen naar kunstonderwijs gerelateerde elementen, enz...).
- Het nijpende plaatsgebrek heeft gevolgen voor de academiewerking. Uurroosters worden gemaakt in functie van de beschikbare lokalen en niet in functie van het pedagogische en didactische comfort voor leerkrachten en leerlingen. In het slagwerklokaal kunnen niet alle instrumenten opgeslagen worden zodat er pauken permanent in de auditieruimte moeten staan, bereikbaar voor iedereen. Het instrumentarium in het slagwerklokaal staat op mekaar gepropt. Er is nog weinig ruimte vrij om les te geven.
- Het gebouw waarin de hoofdschool gehuisvest is dateert van 1954. Dit heeft als gevolg dat een aantal elementaire bouwkundige aspecten niet meer beantwoorden aan de comfortwaarden van de XXIste eeuw. Er is geen dubbel glas. Dit leidt tot energieverpillend verbruik: de EPC-waarde van het gebouw is ons niet bekend. De toiletten kunnen niet verlucht worden. Er is geen sas tussen het toilet en de lavabo's. Er stellen zich akoestische en ergonomische problemen. Er zijn verder veiligheidsproblemen onder meer met betrekking tot de zaal die zich op de eerste verdieping bevindt en waar slechts één niet-brandvrije deur de toegang vormt. Er is geen zonnewering. Door de staat van het gebouw zijn de klimatologische omstandigheden onaanvaardbaar.
- Dit is wellicht de enige hoofdschool die als academie in een huurpand gevestigd is. Het aantal lokalen is ontoereikend.
- In de wijkafdelingen is de toestand iets beter, maar ook daar zijn grote tekorten die om een oplossing vragen. .
- De infrastructurele situatie van alle vestigingsplaatsen van de academie wordt verder besproken in een apart verslag over het welzijnsbeleid.

4.3 Begeleiding

4.3.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:
- doelgerichtheid

- ondersteuning
- doeltreffendheid.

Motivering

Volgende vaststellingen geven een beeld van de mate waarin de academie haar werking op een **doelgerichte** wijze aanpakt.

- De leerbegeleiding is niet structureel verankerd in de school maar gebeurt informeel en individueel.
- In een pianoklas worden leerlingen met specifieke leerbehoeften begeleid door een leerkracht die de noden van deze cursisten kent en op een aangepaste wijze les geeft. Ze vertrekt vanuit de competenties van de leerlingen en bouwt daarop verder. Geïntegreerd in de les wordt ook aandacht besteed aan het theoretische luik van de notenleer. Dit waardevolle initiatief wordt door leerlingen en ouders erg gewaardeerd.
- Getalenteerde leerlingen krijgen meer lestijd (instrumentles), zeker wanneer de ambitie bestaat om naar het hoger kunstonderwijs te gaan.
- Problemen omtrent algemene muzikale vorming worden door instrumentleraars dikwijls opgevangen. Een vast systeem is hierrond nog niet uitgewerkt.

Het bereiken van de vooropgestelde doelen **ondersteunt** de academie met onder andere volgende initiatieven.

- Voor de leerlingen met specifieke noden subsidieert de gemeente het uur instrumentles.
- De financiële tegemoetkoming van de inrichtende macht in verband met leraarsuren, verhoogt het pedagogisch comfort aanzienlijk en biedt een aantal mogelijkheden en opportuniteiten die zonder deze tussenkomst onmogelijk zouden zijn. (cfr. supra).

Volgende vaststellingen schetsen de **doeltreffendheid** waarmee dit proces verloopt.

- Jaarlijks zijn er een aantal leerlingen die doorstromen naar het hoger kunstonderwijs.
- De goede contacten met de plaatselijke muziekverenigingen verlagen de doorstroomdrempel.

4.3.2 *Sociale en emotionele begeleiding*

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- doeltreffendheid.

Motivering

Volgende vaststellingen geven een beeld van de mate waarin de academie haar werking op een **doelgerichte** wijze aanpakt.

- Het dko kan geen beroep doen op bevoegd en geschoold personeel van het clb (centrum voor leerlingbegeleiding).
- Op het secretariaat is een medewerker aanwezig die door de leerlingen spontaan als “vertrouwenspersoon” aanzien wordt. Leerlingen uiten er hun grieven en vertellen er hun ervaringen. Ze krijgen er een luisterend oor aangeboden. Dit is een barometer voor de school.
- De familiale sfeer die er binnen de academie heerst en de kleinschaligheid van de instelling zorgen voor veelvuldige, informele contacten tussen de leerkrachten. Zo wordt de informatiedoorstroom haast vanzelfsprekend.

4.4 Evaluatie

4.4.1 Evaluatiepraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:
- doelgerichtheid.

Motivering

Volgende vaststellingen geven een beeld van de mate waarin de academie haar werking op een **doelgerichte** wijze aanpakt.

- Er zijn duidelijke richtlijnen omtrent evaluatie in de academie. Alle hogere graden 3 in de optie instrument leggen hun eindexamen af in concertvorm. Voor leerlingen uit de optie samenspel is dit occasioneel het geval.
- Externe juryleden op de concertexamens worden met zorg gekozen, in functie van de instrumenten die aan bod komen.
- De verhouding tussen de punten voor dagelijks werk (proces) en examen zijn afhankelijk van de optie. Het gedeelte dagelijks werk weegt in de optie samenspel meer door dan in de optie instrument. Daar wordt de nadruk gelegd op het examen (product).
- In de optie instrument worden twee examens per jaar afgelegd. Er is een technische proef, halfweg het jaar en een eindexamen in juni. Leerlingen uit de richting samenspel leggen geen technische proef af.
- Exameninhouden zijn uitgeschreven. Er wordt aandacht besteed aan de vereisten van het leerplan zoals geheugenwerk, plichtwerk, toonladders, enz....
- Voor het vak amv zijn er drie examenmomenten per jaar. Er wordt gezocht naar een evenwicht tussen proces en product.
- In de studierichting Woord wordt in de lagere graad 4 een schriftelijk examen over fonetica afgenomen. De evaluaties zijn conform de vereisten uit het leerplan.
- De opsplitsing tussen de technische en de eindproef in de SR Muziek is niet reglementair en verlicht het programma van het eindexamen.

Het bereiken van de vooropgestelde doelen **ondersteunt** de academie met onder andere volgende initiatieven.

- Volwassenen die examen afleggen kunnen dit doen “achter gesloten deuren”. Enkel klasgenoten en leerkrachten zijn aanwezig. Voor een eindexamen moet er echter een externe jury aanwezig zijn, zowel voor de studierichting Muziek als voor de studierichting Woord. (Eén extern jurylid voor de middelbare graad 3 en twee externe leden voor de hogere graad 3.) Dit gebeurt momenteel niet het geval en is dus een inbreuk tegen de regelgeving.
- Uit nazicht van de processen verbaal blijkt dat voor de optie samenspel in het hogere graad 3, slechts één extern jurylid aanwezig is, terwijl het er twee moeten zijn.
- Bij de inhaalexamens blijkt de jurysamenstelling niet altijd reglementair.

Volgende vaststellingen, onder andere vanuit de bereikte resultaten, geven een beeld van de mate waarin de academie **ontwikkelingsgericht** werkt.

- Er werden nog geen criteria vastgelegd voor externe juryleden.
- Het huidige examensysteem van het concertexamen zal volgend jaar geëvalueerd en verfijnd worden, indien nodig. Dit zal gebeuren in het PC, het pedagogisch college.

4.4.2 Rapporteringspraktijk

De school staat voor wat betreft de kwaliteitsbewaking van deze indicator/variabele aan het begin van een ontwikkelingsproces.

Volgende vaststellingen geven een beeld van de mate waarin de academie haar werking op een **doelgerichte** wijze aanpakt.

- De academie beschikt over rapporten/evaluatiefiches.
- De rapportering is zeer summier en beperkt zich hoofdzakelijk tot de behaalde puntenquoteringen.
- Voor de cursus amv worden oudercontacten georganiseerd, voor de andere disciplines en vakken is dat niet steeds het geval.
- De rapporten worden maar één maal per jaar met de leerlingen meegegeven, met uitzondering van het vak amv waar leerlingen drie maal per jaar hun rapport meekrijgen.
- Leerlingen krijgen na een examen met externe juryleden weinig feedback. Dit is een gemiste kans.

Het bereiken van de vooropgestelde doelen **ondersteunt** de academie met onder andere volgende initiatieven.

- Een uitgebouwd, digitaal systeem is nog niet in gebruik. Leerkrachten kunnen hun rapporten wel via excel-lijsten invullen en doorsturen, waarna de directie deze gegevens zelf verwerkt.

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE ACADEMIE

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de academie levert volgende vaststellingen op:

- De academie wordt geleid door één directeur. Hij wordt ondersteund door een aantal administratieve medewerkers, en een pedagogisch college dat bestaat uit vier, door leerkrachten verkozen leden, de directeur en de pedagogisch coördinator die het voorzitterschap op zich neemt. Dit pedagogisch college is een adviesorgaan dat ook door de inrichtende macht erkend wordt. De eindverantwoordelijkheid echter ligt enkel bij de directeur. De uitbouw van een directieteam, dat een ondersteunende taak uitoefent, zou voor een grotere gedragenheid van de genomen beslissingen kunnen zorgen.
- Het artistiek-pedagogisch project werd door de academie zelf ontwikkeld. Het kwam tot stand door een bottum-upwerking (wisselwerking tussen pedagogisch college en vakgroepen) zodat de visie door het hele team gedragen wordt.
- Er is een Hoog Overlegcomité Gemeente Tessenderlo - Sector Onderwijs waarvan de directeur en een aantal (leerkrachten-)vakbondsleden deel uit maken. In dit comité worden hoofdzakelijk personeelsaangelegenheden besproken, zoals vacantverklaringen, goedkeuringen van allerlei reglementen, het artistiek pedagogisch project, het nascholingsplan, enz... Items rond welzijnsbeleid en veiligheid komen niet aan bod.
- In het kader van de interne kwaliteitszorg werd een enquête gehouden bij de leerkrachten met als doel de kwaliteit op velerlei vlakken te verhogen. Sterke en te verbeteren punten werden opgelijst en op de lerarenvergadering bekend gemaakt. Hieruit werden twee items gekozen waarop de komende twee jaar zal gefocust worden. Het ene punt heeft betrekking op de infrastructuur die niet aangepast is aan hedendaags kunstonderwijs. Het tweede punt focust op de leerlingenuitval. In het kader van een masterstudie zal één van de leerkrachten daarover een onderzoek verrichten met het oog op een effectieve aanpak van het probleem. Vanuit de inrichtende macht worden inspanningen geleverd om gemeentelijke uren te bekostigen die een groter pedagogisch en didactisch comfort bewerkstelligen.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE ACADEMIE

6.1 Wat doet de academie goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De realisatie van de leerplandoelen voor alle vakken in de focus in de SR Muziek.
- De realisatie van de leerplandoelen voor alle vakken in de focus in de SR Woord.
- De groepsgerichte-individuele werkwijze in een aantal klassen in de SR Muziek en de SR Woord.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De financiële ondersteuning door de inrichtende macht voor het instrumentarium.
- De aanleg van de partiturenbank in een samenwerkingsverband met de plaatselijke muziekverenigingen.
- Een uitgebouwd ICT-patrimonium.
- Bijzondere aandacht voor getalenteerde leerlingen door het voorzien van meer lestijd.
- Ruimte voor leerlingen met specifieke leerbehoeften.
- De gemoedelijke en familiale sfeer in de academie.
- Duidelijke richtlijnen omtrent de eindexamens in de optie instrument.
- Uitgeschreven exameninhouden, conform de leerplanvereisten.
- Oudercontacten voor de cursus amv.
- De financiële ondersteuning door de inrichtende macht op het vlak van nascholing, indien nodig.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Een democratisch verkozen pedagogisch college.
- Een door de personeelsleden ontwikkeld artistiek project dat algemeen gedragen is.

6.2 Wat kan de academie verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Het op punt stellen van de cursus luisterpraktijk in de SR Muziek.
- Onderzoek naar de uitval in de SR Woord tussen de lagere en de middelbare graad.
- De uitbouw van de hogere graad toneel in de SR Woord zodat leerlingen de kans krijgen om hun curriculum te voleindigen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- Het ontwikkelen van een visie op leerlingenoriëntatie in de SR Muziek (optie samenspel of optie instrument).
- Het verder uitbouwen van de aanvangsbegeleiding op alle vlakken (een informatiedossier, een vaste mentor, opvolgingen, ...).
- Het verder uitbouwen van nieuwe nascholingsvormen zoals multiplicatie en intervisie.
- Het uittekenen van een visie en een toekomstplan voor hedendaags kunstonderwijs op vlak van infrastructuur.
- Het verfijnen van de visie op evaluatie.
- Het op mekaar afstellen van een gelijkgerichte rapportering binnen de hele academie voor de beide studierichtingen.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Het uitbouwen van een directieam .
- De opvolging en de verwezenlijking van de resultaten van de enquête i.v.m. interne kwaliteit zorg.

6.3 Wat moet de academie verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Nihil.

Wat betreft de regelgeving:

- De naleving van de vereiste juryleden bij openbare examens conform de wetgeving voor de beide studierichtingen.
- De goedkeuring van het nascholingsplan in het overlegcomité.
- De naleving van de wetgeving i.v.m. de rapportering van de evaluaties.

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor muziek, woordkunst.

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

.

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Rieka Hérie

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: